



MINISTEREN

Transport-, Bygnings- og Boligudvalget
Folketinget

Dato 29. november 2017
J. nr. 2017-6150

Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K

Telefon 41 71 27 00

Transport-, Bygnings- og Boligudvalget har i brev af 8. november 2017 stillet mig følgende spørgsmål (TRU alm. del), som jeg hermed skal besvare. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Julie Skovsby (S).

Spørgsmål nr. 114:

Ministeren bedes redegøre for regelsættet for ekspropriation ved henholdsvis et jernbaneprojekt og en motorvejsudvidelse, herunder bl.a. forlodsovertagelser (fremrykket ekspropriation), ordinær ekspropriation, samt tilbud om frivillig jordfordeling?

Svar:

Jeg lægger til grund for min besvarelse, at der spørges til regelsættet for de to konkrete projekter med den nye bane over Vestfyn og udvidelsen af Fynske Motorvej mellem Nr. Aaby og Odense V.

Ordinære ekspropriationer er til forskel fra sager om forlods overtagelse ikke frivillige, men udgør et tvangsmæssigt indgreb over for borgeren.

Hvad angår projektet med udvidelse af Fynske Motorvej er der hjemmel til forlods overtagelse i den allerede vedtagne anlægslovs § 3. I baneprojektet findes hjemlen til forlods overtagelse i jernbanelovens § 33.

I begge tilfælde er det i det væsentlige en betingelse, at der skal være tale om et "særligt tilfælde" (dvs. særlige personlige årsager til at lodsejeren ønsker at blive forlods overtaget, fx sygdom, høj alder m.v.) og at projektet skal påvirke lodsejers ejendom "særligt indgribende" (dvs. projektet skal påvirke lodsejers ejendom i væsentlig grad).

Når en anmodning om forlods overtagelse imødekommes, bliver ejendommen altid overtaget i sin helhed.

Muligheden for fremrykket ekspropriation er en beskyttelse af de berørte borgere, som sidder i en særlig situation, og som gerne skulle undgå at blive stavsbundet til deres ejendom, fordi der er et statsligt infrastrukturprojekt under planlægning.



Ordinære ekspropriationer er en fravigelse af princippet i grundlovens § 73 om ejendommens ukrænkelighed, og ekspropriation kan derfor kun ske når den er nødvendig ud fra almene hensyn, har lovhjemmel og sker mod fuldstændig erstatning.

På vejområdet findes den materielle ekspropriationshjemmel i vejlovens § 96. For så vidt angår det konkrete vejprojekt følger det af forarbejderne til anlægsloven om udbygning af Fynske Motorvej mellem Odense Vest og Middelfart, jf. de specielle bemærkninger til § 3, at de ordinære ekspropriationer til vejanlægget vil ske med hjemmel i vejlovens § 43 (i dag vejlovens § 96) og efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom (ekspropriationsprocesloven). Dermed kan ekspropriationer til udvidelse af motorvejsstrækningen ske med udgangspunkt i anlægsloven i kombination med vejloven.

På jernbaneområdet findes den materielle ekspropriationshjemmel i jernbanelovens § 30. Det følger af jernbanelovens § 30, at transportministeren til statslige anlæg, når det er nødvendigt af hensyn til almenvellet, kan iværksætte eller, for så vidt angår ikkestatslige anlæg, tillade, at anlægsmyndigheden iværksætter ekspropriation til en række nærmere bestemte formål. Også på jernbaneområdet følger ordinære ekspropriationer reglerne i ekspropriationsprocesloven, jf. jernbanelovens § 30, stk. 4. Der mangler at blive vedtaget en anlægslov for det konkrete projekt med Vestfynsbanen, førend jernbanelovens generelle ekspropriationsbestemmelse kan anvendes.

Ordinære ekspropriationer følger for både vej- og baneprojektet reglerne i ekspropriationsprocesloven. Når transport-, bygnings- og boligministeren har henvist en ekspropriationsbegæring til behandling ved en ekspropriationskommission og anlægsmyndigheden har foretaget foreløbig afmærkning af anlægget, afholder kommissionen en besigtigelsesforretning på stedet, jf. ekspropriationsproceslovens § 12.

Det er den uafhængige ekspropriationskommission, der indkaldes til besigtigelsesforretningen og styrer processen i øvrigt. Ved besigtigelsesforretningen indkaldes de borgere, der må antages at blive berørt af projektet.

Ved større anlæg afholdes normalt to besigtigelser: en linjebesigtigelse (hvor linjeføringen fastlægges) og en detailbesigtigelse (hvor ekspropriationsanlæggets konsekvenser for den enkelte ejendom fastlægges).

Er der ikke ved linjebesigtigelsen taget stilling til jordfordeling, sker dette i forbindelse med detailbesigtigelsen. Jordfordelingsforhandlinger gennemføres normalt i et samarbejde mellem anlægsmyndigheden og en jordfordelingskonsulent. Kun i specielle spørgsmål inddrages ekspropriationskommissionen og den ledende landinspektør inden detailbesigtigelsen. I detailbesigtigelsen afholdes der møder om jordforhandling, som normalt munder ud i et tilbud fra



lodsejeren til ekspropriationskommissionen om afståelse eller modtagelse af et areal eller en ejendom.

Side 3/3

Med venlig hilsen



Ole Birk Olesen